

*В. Л. Вороніна, к.е.н., доцент
С. С. Шабельник, здобувач вищої освіти
Полтавський державний аграрний університет*

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Питання формування системи управління розвитком закладів освіти у сучасних досить складних кризових умовах та під час перетворень у національній економіці стає одним із найважливіших напрямів подальшого регулювання системи освіти.

Демографічна криза, виїзд молодого населення за кордон та низький економічний рівень забезпечення населення в результаті воєнного стану, а також високий рівень конкуренції на ринку освітніх послуг на національному та світовому рівні диктують необхідність проведення реформ щодо підвищення конкурентоспроможності закладу освіти.

Аналіз досліджень і публікацій показав, що різноманітним аспектам управління закладами освіти присвячені наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених: В. Вознюка, Г. Дмитренка, Г. Єльнікової, Т. Жорняк, К. Колеснікової, В. Колпакова, В. Мельника, С. Ніколаєнко, О. Родіонова, П. Третьякова, В. Фещенко, Л. Щоголевої та ін.

Формування та вирішення важливих стратегічних завдань в питаннях управління розвитком закладів освіти регулюється законами України «Про повну загальну середню освіту» [1], «Про освіту» [2] та рядом інших основних директивних та нормативно-правових документів. В університетах створюються системи управління та моніторингу якістю освіти, реалізуються міжнародні проекти, запроваджуються процедури зовнішнього незалежного оцінювання та міжнародної сертифікації якості у сфері освіти.

Система вищої освіти нашої країни останнім часом зазнала значних змін в результаті формування ринкової економіки, при цьому відбулось поступове зміцнення автономії закладів вищої освіти. І в результаті тенденціями розвитку державної освіти стали: комерціалізація діяльності, яка виражена в платному

навчанні, наданні інноваційних та освітніх послуг та у сфері інноваційних розробок; розроблення та впровадження мультимедійних систем, наукоємних інноваційних програмних продуктів і технологій, що мають важливе значення для розвитку науки, освіти, економіки й виробництва.

Вважаємо, що одним з найважливіших напрямів у системі управління вишами є акредитація закладу освіти. Національну та міжнародну акредитацію повинні проходити всі заклади вищої освіти, при цьому простежується активна участь незалежних агенцій в управлінні вузами: «Європейський фонд розвитку менеджменту» (EFMD), «Європейська рада з бізнес-освіти» (ESBE), «Нідерландська організація міжнародного співробітництва у вищій освіті» (NUFFIC) та ін. Акредитацію за стандартами якості ISO-9000 проводять кілька європейських організацій, таких як «Ллойдс» (Великобританія), «Тюф-Сефт» (Німеччина) [3].

Отримання сертифіката міжнародної акредитації підвищує імідж освітньої установи, підтверджує якість послуг, що дозволяє отримати рекомендації щодо вдосконалення освітніх програм, підвищує конкурентоспроможність на ринку освітніх послуг, як на національному, так і на міжнародному рівні, забезпечує співробітництво з іноземними вузами.

Для спрямованого формування системи управління розвитком закладу освіти доцільно буде виділення основних протиріч в управлінні освітнім закладом: між намаганнями керівника виконати одночасно всі функції та потребою виокремити головну ланку і займатись нею першочергово; між необхідністю взаємопов'язаної реалізації функцій управління та компонентів управлінської діяльності і невмінням це виконати; між намаганнями керівника здійснювати усю роботу безпосередньо самому та неможливістю охопити усі задачі; між бажанням мати додаткові кадрові, фінансові, матеріальні ресурси та необхідністю обходитись наявними [4].

Проблема системи управління розвитком та якістю управління гостро стоїть саме тому, що є запорукою якості освіти. Якість освіти покликана зробити управління здатним забезпечувати оптимальний рівень функціонування та розвитку навчального закладу, усіх його систем та показників.

Успішна діяльність закладу освіти передусім визначається вибраною стратегією розвитку, формами управління та забезпеченням його конкурентоспроможності на ринку освітніх послуг.

Список використаних джерел:

1. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>

2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

3. Artyukhov, A., Vasylieva, T., & Lyeonov, S. (2021). An integrated method for evaluating the quality of education and university performance. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*, 3, 148-154. <https://nvngu.in.ua/index.php/en/archive/onthe-issues/1866-2021/content-3-2021/5888-148>

4. Мармаза О. І. Менеджмент освітньої організації. Харків: ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с.